

Prof. Przemysław Oszukowski

Łódź 16 marca 2023 roku

Kierownik Kliniki Położnictwa i Perinatologii

Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Kierownik Bloku Porodowego

Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki

93 - 338 Łódź,

ul. Rzgowska 281 / 289

Recenzja

dzieła i dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym dr n. med.

Grażyny Bączek

Dr n. med. Grażyna Bączek, obecnie p.o. Kierownika Zakładu Dydaktyki Ginekologiczno – Położniczej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, adiunkt badawczo – dydaktyczny, ukończyła studia magisterskie na Wydziale Pielęgniarskim Akademii Medycznej w Lublinie w 1993 roku.

W 2016 roku uzyskała dyplom ukończenia studiów podyplomowych „Zarządzanie w Ochronie Zdrowia” uzyskany na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. W 2021 roku uzyskała dyplom studiów podyplomowych „Executive Master of Business Administration” for Nurses and Midwives w Instytucie Zarządzania Akademii Ekonomiczno – Humanistycznej w str. 1

Warszawie. Dyplom specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego uzyskała w 2022 roku.

W 1993 roku tytuł licencjata w zakresie nauczania języka francuskiego uzyskany w nauczycielskim Kolegium Języka Francuskiego na Uniwersytecie Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie.

Od 2000 roku do chwili obecnej pracuje w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym (wcześniej Akademia Medyczna w Warszawie), na Wydziale Nauki o Zdrowiu, w Zakładzie Dydaktyki Ginekologiczno – Położniczej. Zajmowała tam następujące stanowiska: wykładowcy, asystenta, adiunkta, asystenta badawczo – dydaktycznego do obecnie adiunkta badawczo – dydaktycznego i p.o. Kierownika Zakładu.

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny został nadany Uchwałą Rady II Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie z dnia 13 grudnia 2006 roku. Temat rozprawy doktorskiej to „ Społeczno – edukacyjna rola położnej w trajektorii ciąży, porodu, połogu ”.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięciem naukowym będącym podstawą wnioskowania o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego jest cykl 6 oryginalnych prac zatytułowany „ Analiza wybranych czynników warunkujących przebieg porodu drogami natury w kontekście praktyki położnej i zdrowia prokreacyjnego kobiety ”.

Praca I. Bączek G, Rzońca E, Rzońca P, Rychlewicz S, Budner M, Bień A.
Retrospective Analysis of the Factors Affecting the Induction of Childbirth in

4350 Women from a Single Center in Warsaw, Poland, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2022,19, 9640, 1-12, doi.org/10.3390/ijerph19159540. (IF: 4,614)

Praca II. Bączek G, Rychlewicz S, Budner M, Kowalska I, Gałązkowski R, Teliga – Czajkowska J. Use and Effects of Augmentation of Labor with Oxytocin: A Single-Center, Retrospective, Case-Control Study of 4350 Women in Warsaw, Poland, 2015-2020. *Medical Science Monitor*, 2022; 28: e937557, DOI: 10.12659/MSM.937557. (IF: 3,386)

Praca III. Bączek G, Rychlewicz S, Sys D, Teliga – Czajkowska J. Epidural anesthesia during childbirth—retrospective analysis of maternal and neonatal results. *Ginekologia Polska*, 2022, DOI: 10.5603/GP.a2022.0109. (IF: 1,216)

Praca IV. Bączek G, Rychlewicz S, Sys D, Rzońca P, Teliga – Czajkowska J. Episiotomy for Medical Indications during Vaginal Birth—Retrospective Analysis of Risk Factors Determining the Performance of This Procedure, *Journal of Clinical Medicine*, 2022,11, 15, 1-14, DOI: 10.3390/jcm11154334. (IF: 4,964)

Praca V. Bączek G, Rzońca E, Sys D, Rychlewicz S, Durka A, Rzońca P, Bień A. Spontaneous Perineal Trauma during Non-Operative Childbirth—Retrospective Analysis of Perineal Laceration Risk Factors. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2022,19, 1-12, DOI: 10.3390/ijerph19137653. (IF: 4,614)

Praca VI. Bączek G, Szyszka M, Rzońca P, Gałązkowski R, Tataj - Puzyna U, Rzońca E. Place of residence and time of day as factors affecting the course of

str. 3

vaginal delivery. Ann Agric Environ Med. 2022. doi:10.26444/aaem/153018 (IF: 1,603)

Proces porodu drogami natury uwarunkowany jest szeregiem czynników determinujących jego przebieg. Dobór czynników został oparty w części o standard organizacyjny opieki zdrowotnej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki okołoporodowej. Standard określa poszczególne elementy organizacji opieki okołoporodowej mającej na celu zapewnienie dobrego stanu zdrowia matki i dziecka, przy ograniczeniu do minimum niezbędnych interwencji medycznych. Z tych interwencji wybrano do analizy indukcję porodu, stymulację czynności skurczowej oraz nacięcie krocza. Do wymienionych w standardzie czynników dołączono procedurę farmakologicznego znieczulenia porodu, urazy krocza oraz wskaźniki niemiedyczne (socjodemograficzne). Dobór zaproponowanych do analizy zmiennych oparty był o przegląd literatury przedmiotu: indukcja porodu, stymulacja porodu, znieczulenie porodu, nacięcie krocza, pęknięcie krocza, miejsce zamieszkania i pora dnia porodu. Celem analizy było poszukiwanie istotnych zmiennych, które wpływają na przebieg porodu drogami natury, zdefiniowanie tych zmiennych i interpretacja ich znaczenia dla procesu porodu oraz wyników matczynych i noworodkowych.

Analiza wykazała statystycznie istotną zależność pomiędzy indukcją porodu a stanem po cięciu cesarskim, preindukcją, znieczuleniem zewnątrzoponowym, nacięciem krocza, porodem rodzinnym, rodzajem porodu, czasem trwania porodu, w tym czasem trwania pierwszego i drugiego okresu porodu, utratą krwi, wynikiem w skali Apgar w 1. minucie po porodzie oraz masą urodzeniową noworodka.

Wielowymiarowa analiza regresji logistycznej wskazuje, że wyższe BMI, preindukcja, znieczulenie zewnątrzoponowe oraz poród rodzinny zwiększają częstość stymulacji porodu.

W przypadku zastosowania znieczulenia średnia utrata krwi była mniejsza a długość hospitalizacji była dłuższa niż w grupie kontrolnej. Wykazano, że ryzyko nacięcia krocza zwiększa się ponad pięciokrotnie a ryzyko pęknięcia krocza zwiększa się dwukrotnie w przypadku znieczulenia zewnątrzoponowego. Istnieje również zwiększone ryzyko porodu zabiegowego, jednocześnie ryzyko cesarskiego cięcia zmniejsza się ponad pięciokrotnie. Zaobserwowano również zwiększone ryzyko średniego i złego stanu noworodka, ale tylko w 1 i 3 minucie.

Analiza materiału wskazała, że w grupie nacięciem krocza czas trwania I i II okresu porodu był dłuższy. Episiotomia była istotnie częściej wykonywana w grupie rodzących, którym towarzyszyła osoba bliska (poród rodzinny) i które urodziły noworodki płci męskiej. Stwierdzono również, że pęknięcia krocza występowały częściej w grupie kontrolnej, tj. u kobiet, które miały nie miały nacięcia krocza.

Wykazano jedenaście czynników związanych z pęknięciami krocza podczas porodu, tj. wiek rodzących, wskaźnik BMI przed porodem, liczba ciąż i porodów, rozpoznana cukrzyca ciążowa, poród w Domu Narodzin, stan po cięciu cesarskim, stosowanie oksytocyny w II okresie porodu, czas trwania II okresu porodu, masa ciała, obwód głowy noworodka. Wskazano, że czynnikami zwiększającymi ryzyko pęknięcia krocza podczas porodu są zaawansowany wiek kobiet rodzących oraz wyższa masa urodzeniowa noworodka.

Rodzące kobiety zamieszkujące wieś były młodsze, miały wykształcenie poniżej wyższego, były w związku (86,1 % vs 81,6%) i częściej miały wyższe BMI niż kobiety z miast.

We wszystkich artykułach wchodzących w skład osiągnięcia naukowego Kandydatka jest pierwszym autorem. Dr n. med. Grażyna Bączek odwołuje się do bardzo bogatego piśmiennictwa. Cele i hipotezy prac są prawidłowo sformułowane. Metody badawcze prawidłowe. Literatura dobrana poprawnie. Nie mam żadnych zastrzeżeń, ani uwag krytycznych do przedstawionego do oceny osiągnięcia naukowego.

Ocena dorobku naukowego.

Według oceny bibliometrycznej dorobek dr n. med. Grażyny Bączek przekracza oczekiwania wobec kandydatów do stopnia doktora habilitowanego. Całkowity dorobek to wartość 51,791 Impact Factor (bez punktacji osiągnięcia 31.394) i 2383 punktów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (bez punktacji osiągnięcia – 1683). Liczba cytowań, bez autocytowań, według bazy Web of Science Core Collection to 25, a index Hirscha – 3. Liczba cytowań, bez autocytowań, według bazy Scopus to 25, a index Hirscha również 3. Habilitantka znacząco powiększyła swój dorobek naukowy po obronie rozprawy doktorskiej. Wszystkie prace, znajdujące się na liście filadelfijskiej, powstały po doktoracie.

Główne kierunki zainteresowań naukowych Habilitantki (poza osiągnięciem) to:

1. Diagnostyka prawidłowego przebiegu ciąży.

2. Komunikacja z ciężarną i chorą ginekologicznie.
3. Organizacja opieki okołoporodowej.
4. Bezpieczeństwo pacjentek.
5. Kształcenie położnych.

Dr n. med. Grażyna Bączek jest współautorką w 29 podręcznikach.

Habilitantka publikowała w następujących czasopismach z Impact Factor: International Journal of Environmental Research and Public Health (IF: 4,614), Medical Science Monitor (IF: 3,386), Ginekologia Polska (IF: 1,216), Journal of Clinical Medicine (IF: 4,964), Ann Agric Environ Med. (IF: 1,603), Death Studies (IF: 4,340), Healthcare (IF: 3,160), BMC Pregnancy and Childbirth (IF: 3,105), European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology (IF: 2,831)

Jest oczekiwanym wykładowcą na licznych konferencjach i kongresach naukowych.

Ocena dorobku organizacyjnego i dydaktycznego

Od 2000 roku Habilitantka prowadziła następujące zajęcia dydaktyczne: Podstawy Opieki Położniczej (studia I stopnia), Techniki Położnicze i Prowadzenie Porodu (studia I stopnia), Neonatologia i Opieka Neonatologiczna (studia I stopnia), Badania naukowe w położnictwie (studia II stopnia), Badanie fizykalne (studia I stopnia pomostowe), Promocja zdrowia prokreacyjnego (studia II stopnia), Planowanie rodziny (studia II stopnia na kierunku Pielęgniarstwo), Edukacja w Praktyce Zawodowej Położnej.

Od 2003 roku jest opiekunem Studenckiego Naukowego Koła Położnych. W ramach opieki nad Studenckim Naukowym Kołem Położnych zorganizowała 6 Obozów Naukowych [m. in. w Opolu (2 razy), Suchej Beskidzkiej, Brzesku (2 razy), Siedlcach], przygotowywała studentki do wystąpień na konferencjach naukowych, organizowała Dni Otwarte, Festiwale Nauki, Pikniki Naukowe – w ramach promocji kierunku Położnictwo.

Przeprowadziła cykl szkoleń dla pracowników Zakładu (w 2012 i 2013 roku) w zakresie konstruowania sylabusów w oparciu o Rozporządzenie MNiSW w sprawie efektów kształcenia, nadzorowała i korygowała sylabusy do wszystkich przedmiotów realizowanych na kierunku Położnictwo.

Uczestniczyła w programie Erasmus w postaci wizyt monitoringowych połączonych z wykładami dla studentów Położnictwa (Ecoles Sages – Femmes, Faculte Maieutique) na Uniwersytetach w Lille (2013), Bordeaux (2014), Strasbourg (2015), Paris (2016), Marseille (2017), Montpellier (2018).

Opiekowała się nad studentami położnictwa z zagranicznych uczelni (Turcji, Grecji, Belgii, Kanady, Francji i Szwajcarii).

Była promotorem i recenzentem licznych prac magisterskich i licencjackich.

Była promotor pomocniczym 3 obronionych w 2022 roku rozpraw doktorskich.

Pełniła liczne funkcje społeczne i zawodowe. Była członkiem Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu, przewodniczącą Rady Programowej Wydziału Nauk o Zdrowiu dla Kierunku Położnictwo, członkiem Komisji ds. nostryfikacji dyplomów, członkiem Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, członkiem Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego 2008 – 2012, przewodniczącą Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu państwowego w dziedzinie specjalizacji z pielęgniarstwa położniczego, położniczo- ginekologicznego, rodzinnego dla położnych (powołanie przez str. 8

Ministra Zdrowia na wniosek Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych), członkiem Zespołu ds. weryfikacji pytań egzaminacyjnych do specjalizacji z pielęgniarstwa ginekologicznego, położniczego, rodzinnego dla położnych powołanym przez Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych, członkiem Zespołu ds. oceny dorobku naukowego uczestników specjalizacji z pielęgniarstwa neonatologicznego, położniczego i ginekologicznego powołanym przez Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych, przewodniczącą Zespołu Autorów programu Specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno – położniczego

Druga kadencję pełni funkcję Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa położniczo – ginekologicznego dla województwa mazowieckiego.

Wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę sprecyzowany i merytorycznie znaczący dotychczasowy dorobek, naukowy, zawodowy, dydaktyczny i organizacyjny, dr n. med. Grażyny Bączek (potwierdzony odpowiednim wskaźnikiem oddziaływania), oraz wysoką oceną osiągnięcia naukowego upoważnia mnie do stwierdzenia, że Habilitantka w pełni zasługuje na awans naukowy. Spełnia kryteria art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce. Zwracam się zatem, z pełnym przekonaniem, do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Warszawie z wnioskiem popierającym nadanie dr n. med. Grażyny Bączek stopnia doktora habilitowanego.